

ÖREGSÉG

S Z Ű T S Z O L T Á N

Képzeljünk el két hordót. Két nagy hordót, melyek olyan különleges fából vannak faragva, hogy az idő varázsfoja sem kezdi ki őket. Aranypántokkal vannak összefogva, melyek mintha tincseket kötöznének, de mégis szorosan tartják a formás deszkákat, hogy azok egy picit sem billegnek. Ha közelebről megvizsgáljuk a hordókat, észrevesszük, hogy nincs tetejük. Ezek a hordók egy óriási pincében vannak, de nem afféle széntároló, dohos pincében, melyben éjszaka állt meg az idő, hanem csendes, kimért, súlyos szagú pincében, nem konok és félelmetes, hanem tiszteletet parancsolóban. Illatok szívárognak ki belőle, és titokzatos utakon jutnak el a felszínre, hogy felhívják az arra járók figyelmét, bonyolultabb és komolyabb, egyszerűbb és komolytalanabb ez a világ, mint képzelik. Tömörségükkel megsejtetik, hogyha a képzeletet serkentő szagok a hordó energiává változott felszíne, melynek vesztesége még így is mérhetetlen, milyenek is lehetnek a hordók maguk, hisz a világ kezdete óta nem mozdultak. Bele is véshtették volna a pántokba, hogy mennyibe kerültek, például, hogy Fogy. ár 10.60, mert ez biztos, hogy nem változik, s ha most, tegyük fel, megrepedne valamelyik, de ez persze nem történhet meg, akkor a hordókészítő mester szíves elnézések közben megjavítaná, természetesen díjmentesen.

Szóval, olyasféle pincét képzeljünk el, melyben megtalálható lenne az összes tárgy, amit a nagymamák elrejtettek az unokák elől, és ők is elfelejtették, hogy hova, csakhogy ebben a pincében a nagymamák fejből ismerik a hordók tartalmát, mert örökké csak rakosgatják az egyikből

a másikba, majd amikor az megtelik, akkor fordítva. S ezt teszik, amióta világ a világ. Ebben a két hordóban tartják a divatot, s amely ruha az éppen üresedő hordó felszínén van, az az épp aktuális divat. Ezt kiveszik, kiszellőztetik, megfelelő parfümöt választanak hozzá, kivasalják (ha kell), és éjszaka titkos csatornákon becsempészik a divatszalonokba, majd egy idő múlva visszakerik, összehajtogatják, és gondosan elteszik, legalábbis így mesélte a nagymamám, mondta Biljana, és elmosolyodott.

Haladjon a korrall, süssön Vácza sütőporral, Dénes alig várta, hogy Biljana befejezze, s folytatta a reklámszövegek verselését, s csak azért engedte szóhoz jutni, mert ezen a délutánon látta először. Babi, Pösze és Magda már nagyon untatták. Öregségére türelmetlen lett, masszív teste már csak váz volt. Százszor elmesélte, hogy a Begán erősödött meg, ahol régen a csónakok befedték a vizet, magyarul, németül, szerbül köszöntek ilyenkor az arra evezők, s egy kicsit megbillentették a szalmakalapjukat, éppen csak annyira, hogy frissen mosott hajuk illata kicsúszson, s Dénes szerette megsimogatni a szalmát, mert a kirándulások közbeni pihenésekre emlékeztette. Nekünk volt a legszebb csónakunk, mondta, és a vízben mindig jól éreztem magam, de látta, hogy ez unalmas, és újra rátért a reklámszlogenekre, amelyek poénosságukkal úgy gondolta, most még jobb benyomást gyakorolnak Biljanára. Rádiója rossz vagy serceg? Megjavítja gyorsan Herczeg. Megismételte, a herceg és serceg rímet kihangsúlyozva a hangok sercegésével is. Biljana rá figyelt, de Dénes nem tudta, hogy csak illemből-e, vagy neki ez valóban érdekes. Babi, Pösze és Magda szedelőzködni kezdtek. Acélos búzát arasson a kasza, minden magyar embernek keményen álljon a – kis szünetet tartott –, nyakkendője, kiáltotta.

A szél útközben figyelt arra, hogy ne gyömöszölje a szavakat Biljana szájába, és így elfogadható beszélgetés alakult ki köztük. A kápolna mellett lakom, mondta Dénes, és rövidesen lementek a lépcsőn. Biljanának nagyon kellett figyelnie, mert ősszel megteltek levelekkel, és ez a barnás-ragacsos massa már csúszott. Óvatosan kapaszkodott a korlátba, és meghatódottan lépegetett, úgy tűnt, hogy nagyon sokáig haladnak lefelé. Régen a Dušan cár utcában laktam, mondta Dénes, egy nagy, századfordulón épült házban, mely a Pin villára nézett, most a fiam, Dénes lakik ott.

A nappaliból langyos meghittség áradt, érezhető volt, a tárgyak itt már annyira összeszoktak, hogy elhagyni a szobát már egyik sem fogja önszántából, öregkorukra maximum kivihetik, s ekkor a többi sokáig siratná. A zongora mellett ültek, míg itták a kávé. Vannak fényképeim a nagy árvízről, amely Becskerekén volt, és előhozott három albumot. Ezen a képen látszik a kerékpárom árnyéka is. Biljana figyelmesen tanulmányozta a család képeit, az illatos, rendezett gyermekeket, az ápolt férfiakat és ápolt nőket, majd összecsukta a harmadik albumot is, és bátran nézett szét a szobában. Elnézést a rendetlenség miatt, mondta Dénes, a fiamon kívül senki sem látogat, és ivott egy kis kávé. Kicsit hiányzik a régi utcám, bár bevallom, ez sokkal nyugodtabb környék, főleg öregek laknak erre. Sok a virág és a fa, és mindig csend van. Akkor költöztem ki ide a temetőbe, amikor láttam, hogyan pofátlankodnak be más sírjába, hát feküdjön rajtam örök életre egy ismeretlen, vagy ne adj Isten, valaki, akit mindig is utáltam? Köszönöm, nem.

Azt nem akarom, hogy az öreg Pálfi ideköltözzön még a szomszédsá-gomba sem, hogy az öreg Pálfi, aki a görcsös, összeaszalódott kezével döngette a házunk falát éjszakánként, úgy, hogy mindig azt éreztem, most dől össze a házam. Azt én nem kérem, hogy itt döngesse a kripta falát. Biljana odalépett a tévéhez, és ujjával vastag csíkot húzott a porban. Dénes megmutatta a többi helyiséget is. Föld alatti folyókon fekszik a város, mondta, de a szobák szárazak. Az összes sugárzás így összpontosul, mint a piramisokban, vagy mint a Bermuda-háromszögben. Biljana csak bólogatott. Azt olvastam valahol, hogy ott élet van. Csak itt van víz, és a kinti szökőkútra mutatott. Izgatottan fogta meg Biljana kezét, míg az fölkapaszkodott a csónakba, mely a szökőkút melletti műtávon volt kikötve, és a nő bőrét a sok ránc ellenére is simának találta. Dénes, mondta Biljana, a csónaknak is van neve? Dénes, mondta büszkén Dénes. Érezte a nő kezének a tapintását, és meleg volt a szíve, mint gyermekkorában, mikor ebben a csónakban arra gondolt, hogy egyszer majd a világ legtitkosabb és legszebb dolgait csinálja azzal, akit szeret, és aki őt szereti. Izzadt a tenyere. Nyugodtan próbálja fel, Biljana elfordult, hogy ne vesszen el a varázsa, amíg szépítkeznek, mert ez, ha egy pillanatra is meglesné az, akiért teszi, elveszne, és csak szomorkodni lehetne, s nem mérgelődni. Öregkorban is ezt siratni, s szomorú verseket írni róla. Az aranyozott fáraó maszkja elbűvölte Dénest, és az egy kicsit

elpirult, csak annyira, hogy a fülledt levegőre és magas vérnyomásra lehessen fogni. Öt perc múlva virággal tért vissza. Biljana szégyenlősen vette el tőle, és megszagolta, művirág, mondta szemrehányón. Sírról hoztad? Dénes elkomorodott, kiszáradt a szája, nem tudott szólni, mert zavarba jött. Soha többé ne hozzál nekem művirágot, Dénes, értetted, és főleg nem sírról. Dénes izgatott volt. Biljana odalépett a tévéhez, egy ideig hallgatott, és most már szelídebben szólt, mert megbánta hirtelenségét, és szép virágos kézimunkát fogok horgolni a tetejére, mondta, majd megfogta Dénes kezét.